

УДК 378.091.214:379.8

DOI:

Світлана Кушнірук, доктор педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки
Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова
Ірина Дубровіна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки
Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова,
науковий співробітник Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
Оксана Тепла, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки
Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ОСВІТНЬО- ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ БАКАЛАВРСЬКОГО РІВНЯ “ПЕДАГОГІКА ДОЗВІЛЛЯ”

Проаналізовано наявні концептуальні підходи до формування змісту професійної підготовки майбутніх педагогів-організаторів освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” і науково обґрунтовано доцільність їх упровадження в освітньому процесі ЗВО України. Визначено мету бакалаврської програми та її змістові модулі. З’ясовано, що у навчальних планах з професійної підготовки майбутніх педагогів-організаторів культурно-освітньої діяльності і рекреації у ЗВО України прослідковується послідовність у застосуванні основних положень реалізації компетентнісного підходу, а змістові модулі згруповані відповідно до загальних та спеціальних (фахових) компетенцій. Виокремлено складові професійної підготовки бакалаврів. Встановлено, що особливістю навчання бакалаврів у ЗВО є сформованість індивідуальних освітньої та професійної траєкторій майбутнього педагога-організатора.

Ключові слова: зміст підготовки; освітньо-професійна програма; змістові модулі; навчальний план; освітній компонент; професійна підготовка бакалавра.

Лит. 11.

Svitlana Kushniruk, Doctor of Sciences (Pedagogy),
Associate Professor of the Pedagogy Department,
Mykhaylo Drahomanov National Pedagogical University
Iryna Dubrovina, Ph.D.(Pedagogy), Associate Professor of the Pedagogy Department,
Mykhaylo Drahomanov National Pedagogical University,
Research Fellow, Institute of Bibliology of the V.I. Vernadsky National Library of Ukraine
Oksana Tepla, Ph.D.(Pedagogy), Associate Professor of the Pedagogy Department,
Mykhaylo Drahomanov National Pedagogical University

CONCEPTUAL APPROACHES TO THE FORMATION OF THE CONTENTS OF THE EDUCATIONAL AND PROFESSIONAL PROGRAM “LEISURE PEDAGOGY” OF THE BACHELOR LEVEL

Conceptual approaches to the formation of the content of training of educators-organizers of the educational and qualification level “bachelor” are considered. The purpose and tasks of the bachelor’s program, its content modules are described. It is investigated that the educational and professional program “Leisure Pedagogy” is aimed at improving knowledge and skills of future educators-organizers of the structure and content of art-pedagogical and modern forms of pedagogical animation, acquaintance with modern approaches to innovative concepts to organize modern leisure cultural and educational space. It was found that the competence approach is implemented in the curricula of educators-organizers of cultural and educational activities and recreation, where the content modules are grouped according to general and special (professional) competencies. The cycles and components of the educational and professional training program for applicants of the first (bachelor’s) level of higher education, field of knowledge 01 Education / Pedagogy, specialty 011 Educational, pedagogical sciences are analyzed. The cycle of general professional (psychological and pedagogical, scientific and subject) and practical training consists of such educational components as “Leisure”, “Theory of educational and leisure activities”, “Pedagogy”, “Pedagogy”, “Pedagogy and psychology of creativity”, “Pedagogical innovation in education leisure sphere”, “Fundamentals of scientific and pedagogical research”, “Management of educational and leisure projects”, “Methods of leisure in the context of event education”, “Art pedagogy”. The variable component of the plan is adapted to the educational opportunities of students and reflects their professional interests (educational components – “Game leisure technologies”, “PR-technologies in cultural and educational activities”, “Modern animation and recreational technologies”, “Methods of leisure for different age groups population”, “Technologies for creating and conducting animation entertainment programs and events”, etc.).

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ БАКАЛАВРСЬКОГО РІВНЯ “ПЕДАГОГІКА ДОЗВІЛЛЯ”

It is established that a characteristic feature of bachelor's studies is the presence of a mandatory individual learning trajectory.

Keywords: content of training; educational-professional program; content modules; curriculum; educational component; bachelor's degree preparation.

Постановка проблеми. В умовах системного осучаснення вищої освіти України виникає необхідність у вивченні інноваційних підходів до оновлення змісту професійної підготовки майбутніх педагогів-організаторів, створенні моделей освітнього простору для удосконалення вітчизняної системи професійної підготовки бакалаврів, що є найважливішою складовою якісної підготовки конкурентоспроможних майбутніх фахівців, які відповідатимуть запитам сьогодення, володітимуть професійними вміннями і знаннями [5, 16; 6, 150–155].

Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки розроблена відповідно до Конвенції ООН про права дитини, Конституції України, законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про загальну середню освіту”, “Про охорону дитинства”, Національної стратегії розвитку освіти на період до 2021 р., Національної доктрини розвитку освіти України у XXI ст., наказу Міністерства освіти і науки України “Про Основні орієнтири виховання учнів I–XI класів загальноосвітніх навчальних закладів України” й основних положень сучасних концептуальних підходів до виховання дітей, підлітків і молоді у національній системі освіти, зокрема концепцій патріотичного виховання учнівської молоді, екологічної освіти України, превентивного виховання, формування позитивної мотивації дітей та підлітків до дотримання вимог здорового способу життя.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Вітчизняні учені активно досліджують різні аспекти організації та функціонування сфери дозвілля як соціально-культурного явища (І. Петрова); педагогічних засад організації дозвілля дітей та підлітків у системі позашкільної освіти в Україні (1960–1991) (В. Балахтар); сучасної соціокультурної ситуації у сфері дозвілля молоді (І. Белецька, Н. Максимовська, В. Шейка та ін.), проблем естетичного виховання студентської молоді у процесі клубної роботи (Ю. Максимчук) тощо. Однак багатоаспектність тлумачення та динаміка акцентів у концептуальних положеннях щодо формування змісту освітньо-професійної програми “Педагогіка дозвілля” для здобувачів бакалаврського рівня потребує подальшого вивчення й удосконалення.

Мета дослідження полягає в аналізі концептуальних підходів до формування змісту професійної підготовки педагогів-організаторів освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр”.

Виклад основного матеріалу. Зміст фахової підготовки майбутніх педагогів-організаторів культурно-освітньої діяльності та рекреації у сучасних умовах розвитку вітчизняної системи вищої освіти не є статичним, а постійно змінюється, тому й освітньо-професійна програма нагально потребує оновлення. Наповнення варіативної частини навчального плану адаптоване відповідно до пізнавальних, освітніх і психофункціональних можливостей студентів і має корелюватися згідно з їхніми професійними зацікавленнями [8, 51].

Структура, зміст і форми навчання обираються відповідно до завдань і мети професійної підготовки майбутніх педагогів-організаторів, до змін у запитах і потребах педагогів-організаторів, стейкхолдерів, роботодавців, взаємних зв'язків між студентами на основі анкетування та опитувальників, що містять питання та варіанти пропозицій щодо удосконалення забезпечення якості функціонування освітньо-професійної програми [7, 2].

Освітньо-професійна програма “Педагогіка дозвілля” створена з метою підвищення загальнокультурного й інтелектуального рівнів майбутнього педагога-організатора і формування у нього загальної та професійної компетентності відповідно до визначених у чинних законодавчих і нормативно-правових документах завдань освіти й виховання, а також здатності до професійного застосування на практиці сучасних форм, методів і прийомів, формування готовності розв'язувати нагальні проблеми у царині педагогічної науки й освітньої практики [9, 17].

Основні завдання освітньо-професійної програми “Педагогіка дозвілля” спрямовані на: ознайомлення з інноваційними концепціями та науковими підходами до організації дозвіллевого культурно-освітнього простору; поглиблення знань й умінь майбутнього педагога-організатора про структуру та зміст арт-педагогіки й сучасних форм педагогічної анімації; демонстрування обізнаності щодо особливостей упровадження у практику освітньо-наукової діяльності ЗВО України новітніх педагогічних технологій, сучасних форм і методів створення, організації та ведення культурно-освітніх заходів зі студентами

й учнівською молоддю; наукове обґрунтування теорії дозвілевої діяльності у ЗВО та впровадження її основних положень у практику створення, організації та ведення анімаційно-розважальних програм для дітей, молоді, людей різного віку, а також із метою забезпечення доцільності і змістовності організації сімейного дозвілля.

Структура програми “Педагогіка дозвілля” будується на співвідношенні принципів науковості, доступності, варіативності, новизни та забезпеченні їх взаємозв’язку.

Осердям бакалаврської програми є формування загальних і фахових компетентностей майбутніх педагогів-організаторів культурно-дозвіллевої діяльності і рекреації. Схвалення організаційних рішень у царинах педагогічної науки й освітньої практики з урахуванням сучасних тенденцій у педагогіці дозвілля в Україні й інших країнах світу.

Технологіями, методами й інструментами предметної сфери освітньо-кваліфікаційної програми є: інноватика в організації та впровадженні дозвілевої діяльності в освітньо-науковій і педагогічній галузях, планування й інформаційно-проектне забезпечення процесів створення та здійснення анімаційних і освітньо-розважальних проєктів, а також оцінка їх ефективності; упровадження новітніх освітньо-педагогічних практик і стратегій в процесі фахової підготовки майбутніх педагогів-організаторів у ЗВО України [1, 26].

Основу структури освітньо-професійної програми бакалаврського рівня “Педагогіка дозвілля” становить *ідея оптимального співвідношення* теоретичної та практичної спрямованостей навчання. Теоретичні заняття, метою яких є формування професійних знань студентів, можуть відбуватися у формах лекцій (настановча, проблемно-оглядова, лекція-бесіда, лекція-диспут, лекція з елементами рольової гри), семінарських і лабораторних занять тощо. Практичні заняття передбачають розвиток та вдосконалення професійних навичок і вмінь педагогів-організаторів, а саме: здійснювати творче впровадження у власну практичну діяльність інноваційних виховних технологій, послуговуватися нетрадиційними підходами в ході організації, ведення та виконання завдань позакласної навчально-виховної діяльності з учнями і методикою колективного творчого виховання; організувати змістовне дозвілля школярів, застосовувати новітні форми та методи організації і здійснення навчально-виховної роботи; доцільно планувати зміст дозвілевої діяльності з учнями класу на основі положень проєктної

педагогіки. Практичні заняття із циклу фахової підготовки студентів можуть відбуватися у формі ділових і рольових ігор, моделювання нетрадиційних форм виконання завдань, роботи з дидактичним матеріалом, створення авторських (індивідуальних чи колективних) проєктів / технологій анімаційного дозвілля, захисту власних робіт або рефератів, конструювання орієнтовного плану виховної роботи педагога-організатора, укладання цільових арт-терапевтичних практикумів [3; 2; 6; 10].

Вагомою складовою фахової підготовки майбутніх педагогів-організаторів у ЗВО України є різні види професійно спрямованих практик (навчально-ознайомлювальної, культурологічної, навчально-педагогічної, виробничої професійно-орієнтованої, виробничо-фахової), що сприяє активізації й обміну досвідом роботи з досвідченими педагогами-організаторами, творчого потенціалу студентів, удосконаленню їх професійних компетенцій.

Унікальність програми ґрунтується на полідисциплінарності професійної підготовки майбутніх фахівців у сфері педагогіки дозвілля та спрямована на забезпечення ефективності професійно-предметної діяльності педагога-організатора культурно-дозвіллевої діяльності і рекреації зі створення та впровадження технологій ведення анімаційно-розважальних програм і культурно-освітніх заходів українського й регіонального змісту.

Блок професійних і вибіркового освітніх компонентів містить дисципліни та змістові модулі загальної, професійної і науково-предметної підготовки, що нині є необхідними для становлення та професійного розвитку майбутніх педагогів-організаторів як висококваліфікованих, конкурентоздатних на сучасному ринку праці фахівців у сфері педагогіки дозвілля [10; 11]. Виконання завдань циклу практик відбувається у міських закладах шкільної та позашкільної освіти – місцях потенційного працевлаштування майбутніх фахівців. Програма уможливає забезпечити отримання здобувачами вищої освіти навичок soft skills упродовж усього періоду навчання у закладах вищої освіти.

Фахова підготовка студентів розподілена на обов’язкові та вибіркові (варіативна частина) змістові модулі, перелік дисциплін у яких визначається закладом вищої освіти або обирається студентами самостійно.

Змістові модулі є логічно завершеними, самодостатніми блоками із декількох навчальних дисциплін з концентруванням навчального матеріалу навколо однієї або кількох споріднених галузей і зосереджених на формуванні загальних

і фахових компетенцій (теоретичних знань, практичних умінь та навичок), необхідних для забезпечення професійної діяльності майбутніх педагогів-організаторів [4, 18].

Навчання здійснюється на основі студентоцентрованого, компетентнісного, діяльнісного й особистісно орієнтованого підходів до професійної підготовки майбутніх педагогів-організаторів. Це чітко відображено у “Пояснювальній записці” до навчального плану підготовки бакалаврів, де змістові модулі згруповані відповідно до виокремлених компетенцій. Упродовж першого та другого року навчання у ЗВО студенти вивчають обов’язкові освітні компоненти (цикли загальної та професійної підготовки). Це – освітні компоненти: вступ до фаху, дозвіллезнавство, психологія, українська мова, українська культура, основи мистецької педагогіки, інтеграція мистецтва в культурно-освітній простір дозвілля тощо.

Навчальні модулі освітньо-професійної програми орієнтовані на прогнозовані результати навчання та формування загальних і фахових компетентностей у різних видах і формах їх професійної діяльності. Починаючи з третього семестру, відбувається формування фахових компетентностей студентів, що передбачає: поглиблену професійну підготовку у сфері рекреації та культурно-освітнього дозвілля на основі вивчення загальнонаукових і спеціальних методів дозвілля; опрацювання наукових джерел з питань культурно-освітнього просвітництва; організацію культурно-освітнього простору з особами різних вікових груп, дослідження основ сімейного дозвілля, опанування сучасних технологій педагогічної анімації; оволодіння практикою вокальної та ритмопластичної творчості й основами сценічного та ораторського мистецтва. Сучасні вимоги до якісної підготовки педагога-організатора передбачають сформованість у майбутніх педагогів-організаторів спеціальних фахових компетентностей, а саме: володіння ігровими технологіями створення анімаційно-розважальних програм, Rг-технологіями й оперування інформаційно-комунікативними технологіями рекреації.

Опанування освітніх компонентів “Педагогіка і психологія творчості”, “Основи професійно-педагогічного самовдосконалення”, “Професійний імідж педагога-аніматора” систематизує та поглиблює теоретичні знання і практичні уміння з основ власне професійної підготовки, формування змістових, методологічних і рефлексивних навичок, необхідних у майбутній професійній діяльності, дослідження сучасних наукових

напрямів і підходів до педагогіки культурно-дозвіллевої діяльності й особливостей їх та застосування у різних галузях.

Починаючи з третього семестру й упродовж другого-четвертого років навчання у ЗВО, важливе місце (25 %) у змісті освітньо-професійної програми бакалаврського рівня “Педагогіка дозвілля” посідають освітні компоненти за вільним вибором студентів. Для полегшення студентам вибору на веб-сайті факультету/університету публікуються рекомендації щодо їх навчання, а викладачі кафедри педагогіки здійснюють освітнє консультування. У навчальних планах підготовки бакалаврів чітко прослідковуються міжпредметні зв’язки: зазначено, які змістові модулі становлять основу для вивчення наступних, і запропоновано найбільш прийнятну для навчання послідовність освітніх компонентів різних змістових модулів з розподілом у семестрах. Дисципліни з вибіркового компонента освітньо-професійної програми: “Технології створення та ведення анімаційно-розважальних програм і заходів”, “Комунікативні технології культурно-освітньої дозвіллевої діяльності”, “Проектна та франчайзингова системи дозвілля” сприяють в оволодінні великою кількістю компетентностей: уміння створювати й упроваджувати сучасні виховні технології у практику освітньо-наукової діяльності закладу вищої освіти, оновлювати зміст, форми та методи виховної роботи з дітьми, що, в цілому, уможливило підвищити ефективність навчально-виховного процесу з учнями загальноосвітньої школи.

Освітні компоненти дозвілля освітніх систем країн світу, педагогічна анімація, проектна та франчайзингова системи дозвілля – орієнтовані на індивідуальну професійну підготовку, розширення професійної компетентності у сфері обраної спеціалізації.

Аналіз навчальних планів підготовки бакалаврів у ЗВО України та інших країн світу підтвердив, що програма має як практичну спрямованість, так і потенціал для майбутньої професійної діяльності педагогів-організаторів з різними категоріями населення: дітьми та молоддю, сім’ями, людьми різного віку під час вивчення таких фахових дисциплін, як: “Методика організації сімейного дозвілля”, “Методика організації дозвілля різних груп населення”, “Керування анімаційно-рекреаційними проектами” тощо.

Висновки. Отже, у ході аналізу змісту освітньо-професійної бакалаврської програми “Педагогіка дозвілля” галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 011 Освітні, педагогічні

науки науково обґрунтовано її спрямованість на втілення культурно-дозвіллевого потенціалу майбутніх педагогів-організаторів культурно-освітнього дозвілля та рекреації в інформаційному суспільстві за допомогою сучасних прийомів, методів і технологій рекреації; опанування та дотримання принципів педагогіки дозвілля й оволодіння методами прогнозування, планування та забезпечення дозвіллевих потреб людей різних вікових категорій шляхом створення й упровадження в освітню практику проєктів педагогічної науки; формування організаційних та управлінських навичок студентів у сферах культурно-дозвіллевої діяльності і рекреації. Зміст і компоненти освітньо-професійної програми “Педагогіка дозвілля” відповідають освітньо-дозвіллевим потребам, запитам і професійно-практичній спрямованості навчання студентів у ЗВО.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабенко Н. Б. Соціологія вільного часу і дозвілля : навчальний посібник. Київ : ДАКККіМ, 2006.
2. Балахтар В.В. Педагогічні засади організації дозвілля дітей та підлітків у системі позашкільної освіти в Україні (1960–1991 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 “Загальна педагогіка та історія педагогіки”. Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. Івано-Франківськ, 2010.
3. Белецька І. В. Сучасна соціокультурна ситуація у сфері дозвілля молоді. Вісн. Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 9, 2010. С.71–76.
4. Бойко О. П. Культура дозвілля в суспільстві ризику : монографія. Суми : УАБС НБУ, 2011.
5. Бочелюк В. Й., Бочелюк В. В. *Дозвіллезнавство: навчальний посібник*. Київ : Центр навчальної літератури, 2006.
6. Кушнірук С.А. Конкуреноспроможність майбутніх учителів як показник якості вузівської підготовки) // Історико-педагогічні студії: Науковий часопис / гол. ред. Н.М. Дем’яненко. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. Вип. 5. С.150–155.
7. Максимовська Н. О., Шейка В. М. (Ред.). Сучасний стан дозвіллевої сфери в Україні: соціально-педагогічний аспект. *Вісн. Харків. держ. акад. культури*, 33, 2010 С. 264–272.
8. Петрова І. В. Особливості функціонування сфери дозвілля як соціально-культурного явища у другій половині ХХ ст. *Вісн. Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв*, 2, 2011. С. 51–55.
9. Романовська Л.І. Соціально-педагогічна підтримка діяльності дитячих громадських

об’єднань України : історія і сучасність : монографія. Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2012.

10. Kushniruk S.A. Formation of readiness for research activity of students in the process of general-pedagogical preparation. Science and practice: Collection of scientific articles. Thorpe Bowker. Melbourne, Australia, 2016. С. 262–267.

11. Kushniruk S.A. Normative and legal frameworks of students’ scientific and research activity in pedagogical universities of Ukraine (the 20th “beginning of the 21st century) / S.A. Kushniruk // Perspective directions of scientific researches: Collection of scientific articles. – Agenda Publishing House, Coventry, United Kingdom, 2016. P. 302–305. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/11690>

REFERENCES

1. Babenko, N. B. (2006). *Sotsiologhiia vilnoho chasu i dozvillia : navchalnyi posibnyk* [Sociology of free time and leisure: a textbook]. Kyiv. [in Ukrainian].
2. Balakhtar, V.V. (2010). *Pedahohichni zasady orhanizatsii dozvillia ditei ta pidlitkiv u systemi pozashkilnoi osvity v Ukraini (1960–1991 rr.)* [Pedagogical principles of organization of leisure of children and teenagers in the system of out-of-school education in Ukraine (1960–1991)]. *Extended abstract of candidate’s thesis*. Ivano-Frankivsk. [in Ukrainian].
3. Bieletska, I. V. (2010). *Suchasna sotsiokulturna sytuatsiia u sferi dozvillia molodi* [Current socio-cultural situation in the field of youth leisure]. *Herald of Luhansk Taras Shevchenko Nat. Univ.*, no. 9, pp.71–76. [in Ukrainian].
4. Boiko, O. P. (2011). *Kultura dozvillia v suspilstvi ryzyku* [Leisure culture in a society at risk]. Sumy. [in Ukrainian].
5. Bocheliuk, V. Y. & Bocheliuk, V. V. (2006). *Dozvillieznavstvo : navchalnyi posibnyk* [Leisure: a textbook]. Kyiv. [in Ukrainian].
6. Kushniruk, S.A. (2011). *Konkurentospromozhnist maibutnikh uchyteliv yak pokaznyk yakosti vuzivskoi pidhotovky* [Competitiveness of future teachers as an indicator of the quality of university training]. *Historical and pedagogical studies: Scientific Journal*. (Ed.). N.M. Demianenko. Kyiv, 2011. Vol. 5. pp.150–155. [in Ukrainian].
7. Maksymovska, N. O. & Sheika, V. M. (Ed.). (2010). *Suchasnyi stan dozvillievoi sfery v Ukraini: sotsialno-pedahohichni aspekt* [The current state of the leisure sphere in Ukraine: socio-pedagogical aspect]. *Herald of Kharkiv. state acad. culture*, Vol. 33, pp. 264–272. [in Ukrainian].
8. Petrova, I. V. (2011). *Osoblyvosti funktsionuvannia*

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВСЬКІЙ МОЛОДІ ПОТРЕБИ В ЗДОРОВОМУ СПОСОБІ ЖИТТЯ

sfery dozvillia yak sotsialno-kulturnoho yavyscha u druhih polovyni XX st. [Features of the functioning of leisure as a socio-cultural phenomenon in the second half of the twentieth century]. *Herald of State acad. manag. personnel of culture and arts*, no. 2, pp. 51–55. [in Ukrainian].

9. Romanovska, L.I. (2012). Sotsialno-pedahohichna pidtrymka diialnosti dytiachykh hromadskykh obiednan Ukrainy : istoriia i suchasnist [Socio-pedagogical support of children's public associations of Ukraine: history and modernity]. Vinnytsia. [in Ukrainian].

10. Kushniruk, S.A. (2016). Formation of readiness for research activity of students in the

process of general-pedagogical preparation. *Science and practice: Collection of scientific articles*. Thorpe Bowker. Melbourne, Australia, pp. 262–267. [in English].

11. Kushniruk, S.A. (2016). Normative and legal frameworks of students' scientific and research activity in pedagogical universities of Ukraine (the 20th – beginning of the 21st century). *Perspective directions of scientific researches: Collection of scientific articles*. Agenda Publishing House, Coventry, United Kingdom, pp. 302–305. Available at: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/11690> [in English].

Стаття надійшла до редакції 14.01.2022

УДК 37.013.42

DOI:

Олена Невмержицька, доктор педагогічних наук,
професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
Андрій Бориславський, аспірант кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВСЬКІЙ МОЛОДІ ПОТРЕБИ В ЗДОРОВОМУ СПОСОБІ ЖИТТЯ

У статті на основі статистичних даних доведено актуальність проблеми формування в учнівській молоді потреби в здоровому способу життя. Розглянуто теоретичні засади цього процесу. Наведено ідеї, що лежать в основі теорії формування здорового способу життя. Визначено зміст формування здорового способу життя учнівської молоді. Доведено важливість формування потреби у здоровому способі життя у дітей та молоді. Визначено шляхи формування в учнівській молоді потреби у здоровому способі життя. Зокрема, мова йде про необхідність інтеграції інформації про здоровий спосіб життя до змісту різних навчальних дисциплін; підсилення інформаційної складової шляхом видання інформаційних листків, буклетів, шкільних часописів тощо; переважання педагогічного інструментарію, що передбачає власну активність школярів (дискусії, флешмоби, проекти тощо), проведення заходів на здоров'язбережувальну тематику у різновікових дитячих колективах тощо.

Ключові слова: здоров'я; здоровий спосіб життя; потреба у здоровому способі життя; формування; учнівська молодь.

Лит. 6.

Olena Nevmerzhytska, Doctor of Sciences (Pedagogy),
Professor of the General Pedagogy and Preschool Education Department,
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
Andrii Boryslavskiy, Postgraduate Student of the
General Pedagogy and Preschool Education Department,
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

WAYS OF FORMING THE NEED FOR A HEALTHY LIFESTYLE AMONG YOUNG PUPILS

The article proves the urgency of the problem of forming the need for a healthy lifestyle among young pupils on the basis of statistical data. Therefore, the purpose of the thesis is to study the theoretical foundations of forming the need for a healthy lifestyle among young pupils and to identify ways of implementing this process on the basis of the aforementioned.

It is stated that to lead a healthy lifestyle is to organize a person's life in a way that provides them with an optimal level of development and preservation of physical, moral and mental health. The ideas underlying the theory of forming a healthy lifestyle are mentioned as follows: priority of health's value in the value system of society as a whole and each individual in particular; interpretation of health as a state of complete physical, mental and